

Dosarul nr. 2ra-1749/20

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. M. Ulinici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Grigore Haiu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Cătălinei Drumea, reprezentată de avocatul Serghei Rusu împotriva lui Anjel Bodi, Ion Drumea, Grigore Haiu și Dinei Bodi cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, repunerea părților în poziția inițială și revendicarea bunului imobil

împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Cătălina Drumea, casată hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătoriei Ungheni și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 5 septembrie 2017, Cătălina Drumea, reprezentată de avocatul Serghei Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anjel Bodi, Ion Drumea și Grigore Haiu cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, repunerea părților în poziția inițială și revendicarea bunului imobil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 18 martie 2016, soțul său, Ion Drumea, având nevoie de bani pentru a-și ajuta tatăl să reîntoarcă creditele pe care le avea la câteva bănci comerciale, folosindu-se de starea psihologică deplorabilă în care dânsa se afla, fiind însărcinată la vârsta de 18 ani, ce a generat o stare profundă de stres în acea perioadă, a indus-o în eroare și profitând de concursul de împrejurări grele în care se afla, a determinat-o, să împrumute suma de aproximativ 10 000 de dolari SUA.

A comunicat că în scopul realizării împrumutului de care avea nevoie, Ion Drumea a găsit o persoană - Anjel Bodi, care s-a identificat drept cămătar și care s-a oferit să îi acorde un împrumut lui Ion Drumea în mărimea sumei de bani

necesară, care urma să fie rambursată de către acesta lunar, fiindu-i stabilite și careva cote procentuale, iar în schimbul împrumutului acordat, Anjel Bodiș a solicitat garanții.

Astfel, la 18 martie 2016, Ion Drumea, care-i era soț și Anjel Bodiș, prin comportament dolosiv au indus-o în eroare și au determinat-o să semneze un contract, care după cum considera dânsa era un contract de împrumut cu gaj, ca urmare, fiind convinsă că ea a pus în gaj apartamentul nr. X situat în or. XXXXX str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX lui Anjel Bodiș până la întoarcerea de către soțul ei Ion Drumea a presupusului împrumut contractat.

În realitate însă contractul din 18 martie 2016, autentificat de notarul Ana Galaju și înregistrat cu nr. 1953, era de vânzare-cumpărare, prin care dânsa ar fi vândut apartamentul menționat lui Anjel Bodiș contra sumei de 201 000 de lei, bani de care dânsa nu a beneficiat, dar utilizați de către soțul său Ion Drumea.

A remarcat că din cauza stării emoționale și de sănătate precară pe care o avea la momentul semnării contractului, cât și o perioadă ulterioară, nu a realizat că a fost indusă în eroare de către Anjel Bodiș și Ion Drumea, considerând în continuare că apartamentul se află în proprietatea ei, iar la rambursarea împrumutului acesta se va întoarce în posesia ei.

A accentuat că Anjel Bodiș, realizând faptul că profită de starea în care se află, admitând că dânsa va conștientiza ulterior că a fost indusă în eroare și va dori să își întoarcă înapoi bunul imobil, a determinat-o în fața notarului să scrie o cerere prin care dânsa renunță la dreptul de răscumpărare a bunului și solicită să fie autentificat contractul de vânzare-cumpărare. Iar la momentul transmiterii banilor, Anjel Bodiș a determinat-o să numere banii în timp ce acesta o înregistra video.

Toate aceste circumstanțe denotă faptul că Anjel Bodiș și Ion Drumea prin comportament dolosiv și viclean au profitat de circumstanțele grele în care dânsa se afla și s-au folosit de aceste circumstanțe în scopul însușirii ilicite a bunurilor ei, Anjel Bodiș a obținut apartamentul nr. X situat în or. XXXXX str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX, iar Ion Drumea a obținut contravaloarea acestuia, suma de 201 000 de lei.

A comunicat că la 11 noiembrie 2016, Anjel Bodiș, conform extrasului de la OCT Nisporeni, a înstrăinat bunul imobil lui Grigore Haiu în baza contractului nr. 12841 din 11 noiembrie 2016.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 40 alin. (1), 85 alin. (4), 166-167 CPC, art. 228 alin. (1), alin. (3), 375 alin. (1) Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. X situat în or. XXXXX str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX încheiat între dânsa și Anjel Bodiș, înregistrat cu nr. 1953 din 18 martie 2016 și a contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. X situat în or. XXXXX str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX încheiat între Anjel Bodiș și Grigore Haiu, înregistrat cu nr. 12841 din 11 noiembrie 2016, repunerea părților în situația anterioară încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr. 1953 din 18 martie 2016, obligarea lui Ion Drumea de a achita lui Anjel Bodiș suma de 201 000 de lei în scopul repunerii părților în situația anterioară încheierii contractului de

vânzare-cumpărare nr. 1953 din 18 martie 2016, ca urmare a declarării nulității contractului, revendicarea apartamentului nr. X situat în or. XXXXX str. XXXXX, nr. cadastral XXXXX din proprietatea/posesia lui Grigore Haiu și reîntoarcerea bunului imobil în proprietatea ei, precum și încasarea din contul lui Anjel Bodiu și Ion Drumea a taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

Pe parcursul examinării cauzei, Cătălina Drumea, reprezentată de avocatul Serghei Rusu a depus cerere de completare a temeiului acțiunii, menționând suplimentar că la 23 august 2017, s-a adresat cu o plângere la sectorul de Poliție Rîșcani al DP Chișinău, prin care a solicitat atragerea la răspundere penală a lui Anjel Bodiu, Ion Drumea, Serghei Drumea și Nataliei Drumea.

Așadar, în explicațiile oferite șefului IP Rîșcani mun. Chișinău, Anjel Bodiu a negat că natura contractului de vânzare-cumpărare reprezintă de fapt un contract de împrumut.

A remarcat că Natalia Drumea și Serghei Drumea, ultimul fiind prezent la încheierea contractului, au declarat ferm că părțile au avut în vedere un contract de împrumut.

Cu referire la prevederile art. 221 alin. (2) Cod civil, a accentuat că anume această intenție a demonstrat-o Anjel Bodiu la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, ascunderea contractului de împrumut, în baza căruia mai primea și cote procentuale de la Serghei Drumea.

Ulterior, Cătălina Drumea, reprezentată de avocatul Serghei Rusu a depus cerere de atragere în calitate de copârât a Dinei Bodiu și în calitate de intervenient accesoriu a notarului Ana Galaju.

A precizat că bunul imobil litigios, la momentul înstrăinării lui Grigore Haiu era înregistrat pe numele lui Anjel Bodiu și Dinei Bodiu, fapt care impune necesitatea atragerii acestuia în calitate de copârât.

Totodată, ținând cont de faptul că contractul de vânzare-cumpărare din 18 martie 2016 a fost încheiat la sediul notarului Ana Galaju, a menționat că necesită a fi atras în proces și notarul respectiv.

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătoriei Ungheni, a fost respinsă acțiunea ca nefondată.

Prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Cătălina Drumea, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă.

A fost constatată nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1953 din 18 martie 2016 încheiat între Cătălina Drumea și Anjel Bodiu.

A fost constatată nulitatea contractului de vânzare-cumpărare din 11 noiembrie 2016 încheiat între Anjel Bodiu și Grigore Haiu, cu repunerea părților în poziția inițială, prin înregistrarea dreptului de proprietate al Cătălinei Drumea asupra apartamentului nr. X din or. XXXXX str. XXXXX.

Au fost încasate de la Anjel Bodiu, Ion Drumea și Grigore Haiu în beneficiul Cătălinei Drumea cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 de lei și cheltuielile legate de taxa de stat în mărime de 1 000 de lei.

Prin încheierea din 18 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost corectată eroarea comisă în dispozitivul și decizia integrală din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și anume, în loc de „se constată nulitatea contractului de vânzare-cumpărare din 18 noiembrie 2016” a fost corectat în „se declară nulitatea contractului de vânzare-cumpărare din 11 noiembrie 2016”.

Prin încheierea din 6 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost considerat inadmisibil recursul declarat de Anjel Bodiu.

La 9 noiembrie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Grigore Haiu a declarat recurs împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs ca fiind depusă în termen, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de menținere a hotărârii primei instanțe.

La 21 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Drumea Cătălina, reprezentată de avocatul Serghei Rusu a depus referință la recursul declarat de Grigore Haiu, solicitând declararea recursului ca inadmisibil în temeiul art. 433 lit. b) și 434 CPC.

Examinând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Grigore Haiu inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 CPC.

Conform art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La caz, prin prisma normei enunțate, se constată că recursul de către Grigore Haiu împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la data de 9 noiembrie 2020, prin urmare cu depășirea excesivă a termenului de 2 luni, care este unul de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău, contestată cu recurs de Grigore Haiu, prin care a fost admis apelul declarat de Cătălina Drumea, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă, fiind constatată nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1953 din 18 martie 2016 încheiat între Cătălina Drumea și Anjel Bodiu și nulitatea contractului de vânzare-cumpărare din 11 noiembrie 2016 încheiat între Anjel Bodiu și Grigore Haiu, cu repunerea părților în poziția inițială, prin înregistrarea dreptului de proprietate al Cătălinei Drumea asupra apartamentului nr. X din or. XXXXX str. XXXXX, totodată, fiind încasate de la Anjel Bodiu, Ion Drumea și Grigore Haiu în beneficiul Cătălinei Drumea cheltuielile de asistență juridică în sumă de 15 000 de lei și cheltuielile legate de taxa de stat în mărime de 1 000 de lei, a fost pronunțată la data de 21 martie 2019.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că din materialele dosarului rezultă indubitabil că

Grigore Haiu cunoștea despre existența și examinarea prezentei cauze în instanța de apel, or la 5 martie 2020, a recepționat copia cererii de apel motivată depusă de Cătălina Drumea împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2018 a Judecătorei Ungheni și citația pentru ședința de judecată la Curtea de Apel Chișinău din 21 martie 2019 ora 11:00, ședință la care a fost pronunțat dispozitivul deciziei contestate, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 168 vol. I).

Totodată, decizia motivată din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, atacată cu recurs, a fost expediată în adresa părților, inclusiv și a lui Grigore Haiu, la data de 24 aprilie 2019, la domiciliul acestuia, așa cum rezultă din dovezile de comunicare, care îndeplinesc condițiile de valabilitate prevăzute de art. 100 CPC, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire a instanței de apel, cu numărul de ieșire 4556 anexată la materialele dosarului (f. d. 192 vol. I).

Mai mult decât atât, la data de 19 iulie 2019, Anjel Bodiș a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, copia căreia a fost expediată inclusiv și în adresa lui Grigore Haiu la 30 septembrie 2019, totodată, acesta fiind înștiințat despre necesitatea depunerii referinței la acest recurs (f. d. 226 vol. I).

De altfel, la materialele dosarului se regăsește și notificarea adresată notarului public Rodion Butnaru de către Grigore Haiu la 18 decembrie 2019, prin care ultimul a informat notarul public despre soluția instanței de apel emisă prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a instanței de recurs emisă prin încheierea din 6 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, solicitând totodată să fie informat în scris ce măsuri urmează să întreprindă în vederea restituirii sumei achitate de către el în calitate de cumpărător de bună-credință vânzătorului Anjel Bodiș (f. d. 42 vol. II).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dreptul la un proces echitabil, care este garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care exprimă preeminența dreptului, unul din elementele fundamentale ale căreia este principiul securității raporturilor juridice care stabilește, între altele, că soluția definitivă a instanței de judecată nu trebuie pusă în discuție.

Or, admiterea unui recurs tardiv, ar încălca principiul securității juridice, în situația în care marja de apreciere a termenului de depunere a unui recurs nu este nelimitată.

Ca consecință, instanța de recurs consideră că recursul depus de către Grigore Haiu după o perioadă exagerată de timp (un an și șapte luni) și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care nu a putut să depună recursul în termen, a sfidat un întreg proces judiciar.

Distinct de aceste constatări, este indubitabil că recursul împotriva deciziei instanței de apel este depus cu omiterea excesivă a termenului de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC.

La acest segment se va reitera că o astfel de constatare este compatibilă și cu respectarea standardelor inserate în Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar

împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Ponomaryov contra Ucrainei din 3 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul a depus cererea de recurs cu omiterea evidentă a termenului de declarare a recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) CPC, recursul declarat de Grigore Haiu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269 - 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Grigore Haiu.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu